

## שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

## מסורת הש"ס

(א) לנקטת מח. (ב) כדביתיה  
מ"י הגירסא א"ר יהודה  
א"ש וצמ"ח אחר שמואל.  
(ג) כחבורות שו: פ"ט.  
(ד) ולעיל לז: כחבורות קח.  
(ה) לקחן מה: שפח גג.  
וש"ג. (ו) לנקטת מה: חילין  
עם. (ז) ז"ק לה: ב"מ ה.  
ולעיל לז: (ח) ב"מ ד: ולעיל  
לז: (ט) ופ"ה הי"ד.  
(י) ויבכחמיה ארטי פ"ט.  
(יא) וישיב לעיל כחבורת על:  
(ל) וג"ז שייך שם.

תורה אור השלם

1. לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת בכל חטא אשר יחטא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר: דברים יט טו

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שטו וכו'  
ונמלא מחיבו שבועה  
הפ"ד: (ב) תוס' ד"ה ור"ג  
מחייב וכו' בטוען חבירו  
עשרה כדי שמן כל"ל  
ומיבזה כדי יין נמחק:

## גליון הש"ס

גמרא בענין חטים  
ושקורים. פי' רשעים נ"כ  
דף פד פ"ב ד"ה מין א':

מוסף רש"י

לכל עון ולכל חטאת  
אמר ר' אריאל ק"ה ליתא  
מכיון דנשע כל מיתותא  
שעל גוף אחד נשע מחמת  
אבא כל עון לשבעות.  
אבל כל המצרים כל מה  
הנשעין אמר ר' יצחק  
דיד כלום ועד אחד מערין  
שיט וכו' ור' יצחק  
דבריהם סי' סח. כל מקום  
שנשעין בו אחד  
מחייבין שבעות. כל  
שעור שאלי יד שנים הוה  
תפלת. כענין שני שנים  
מכתם (ברכות פ"ג.) ישר  
ר' אמר ר' יוחנן. וס'  
אמתו קו שמעתי  
ייתן (שבת פ"ד.) שבע  
קמחית (שבת פ"ד.) וחזין  
שבעה הרה שני  
ליר. מנא לה ר' יצחק  
שלאמר ר' יוחנן שבעה  
שני מרה. וכו' שנים קדם  
לקים שש וכו' שנים קדם  
שחלוף. עליו יד יחזיר  
וכתוב קו יא' ר' יחזיר  
אח ששם אל נקח עליו  
וחזין. וכו' משה וכו'  
שני ליר. שבה מים סח'  
שלאמר ר' יוחנן קו  
יא' ר' יצחק יענינו  
חטין והוריה  
שבעין מטר. ולא  
מח' שבעה אלא (קמח)  
תתן כולה מטר. וכו'  
השבעה מלה (ד"ה פ.)  
ויסודו אל מדין שערין.  
אמר ר' אבהו כל מונע  
שערין יבן קו וחזין  
מדין מדין (ד"ה פ.)

**שבעה** דשאל מחננין שזו קמני: טריסום. מעה קטנה: דינר  
**סכך** טריסום פונדירן ופרוסה. אז אז קמני: דינר מעטעס.  
 נטועה במטעב זורה ולא טענו משקל זה הודה לו מטעב ואע"פ  
 שמו כף חזו נחש ממין הטענה הלא דלכולה מטעב ניחא: דיקא  
 יצא בו. אלמא עומא חסד  
 מטעב חד הוא ודוקא קמני: ורב.  
 יצעי למימר שזו קמני הכי מפרש  
 סיפא דקאמר שזלל מין מטעב אחד  
 הוא כל מטעבות השנויות כאן דין אחד  
 א"א הטענה שבויה דה כד  
 א"א רש"י שזו קמני: ורב.

אמר דוקא אמאי ר' אבהו  
בשמיטתו בדינא דמלכותא  
דפרושה בכלל מטבעו  
שהכל מין מטבעו אחת  
והוא אלעזר ליתא  
מחרת רבנן  
סיפא דקרא רבנן  
בשמיטתו בדינא דמלכותא  
דפרושה בכלל מטבעו  
שהכל מין מטבעו אחת  
והוא אלעזר ליתא  
מחרת רבנן  
סיפא דקרא רבנן

ש' לי בידך אין לך בידי 366 דינר  
סבב חייב. ופס' דינר וזו היינו  
טובות וטעמא דהכל דהכל מנכס  
לדין וזהו ליש ממין העטנה. ויחיה  
קיימא לרב הוא דמלאטריך  
יפרוש וזהו סתם מכלל דמנחי דמן  
דינר וכן סתמא הוא קאמר וסהכל  
דינר מנכס אחת קמיה ודקסיפא שוה

ישראל נמי שוב וקמתי ישראל שמי כסף  
 ר' יודן ק"ל כרדי מלך פטרוס  
 שטור ועי' תמוס דלעבס כפרים שמי  
 כסף סוף: ס' קל האומר דינר וסב  
 האומר פסח (יובל) דמי. וכריימא אל  
 העטען תעכס וסב האומר אלף

ה"ק הטוען דינר זיבס סתם דמסמחא  
זיבס וזיבס קאמער וזיבס אומער אין לך  
יזידי אלס דינר כסף דהיינו נמי דינר  
טעטע וטעטע הודאה ממין הטעטע  
יזיב: **חפז מעש פטור.** אלמא  
יפירת שמי כסף בעינין: לא שנו.  
יזעי טעטע שמי כסף אלס בשבועה  
דבאה טעטע מלוה וזיבס מקמא  
יזלו אלס בשבועה כדודות ועד אחד  
הזלוה כפר הכל ועד אחד מעיד  
הזלוה חייב ונמאמא ממייבין (א) אפילו לא  
טעטע אלס פטורוה וכפר חייב הוזיל  
אזיז היו שנים היו ממייבין אומה ממון  
יפירת שמי שזע פטורוה ממנוה אלס  
יזיכר ממייבין שזעוה: "שכ וכן הוא"  
יזיבן גר' וז"ג חו י"ז: **מכלל**  
**יפילו עליה ר"ל.** בעיני הוא דקא  
יזיב גמרא לימא דקאמער וכן אמר  
יזיבן "יזיבן מכלל דפליג עליה זיב  
יזיבן: **א"ד מישאכא הוב שמי זיב**

עון ולכל חמאח: **לכל**  
ראינו קם אבל קם הו  
מקום ששנים ממייבין  
מחייבו שבועה: **ואמר**  
**הטענו חמין ושעורין**  
**חייב** **אמר** לו רבי יצחיה  
מכלל דפליג עליה  
ימישהא הוה שוה ל  
דאמרי מישאח הוה  
לימא מסייע ליה: **"**  
בשעורין פטור ורבן  
דטענו חמין והודה  
ושעורין והודה לו באו  
הדין דאפ"י חמין וש  
דקמפילגי בחמין להזו  
טענו כלים וקרקעו  
בקרקעות בקרקעות

**שְׂמִיךְ לֵוִי.** כִּן הָיָה דַרְכּוֹ שֶׁל רִישׁ לְקִישׁ כִּשְׁהִיָּה ר' יִחוּנָן אֲמַר  
בְּרַב צִבְיָה הַמַּדְרֵשׁ הָיָה שְׂוֹהֵה מַלְהָבִישׁ עַד שִׁנְיָמָה רַבִּי יִחוּנָן כֵּל  
יָבֹר וּכְל טַעַם דִּבְרֵיו וְאִחָיו הָיָה חוֹלֵק עֲלָיו בְּזִכּוֹן כִּן יֵאָדָר ר' יִחוּנָן  
אֲחִיקָה וְכִנְהֵמָה דָּלָה שָׁמַע אֶת מַחֲלֵק עֲלָיו: **צִיָּלָה** אֲמַרְי  
**יִשְׁמִי** הוּא **שָׁפִי**. רִישׁ לְקִישׁ מֵאָה צִבִּי מַדְרֵשׁ ר' אֲמֵרָה ר'  
יִחוּנָן לְהָא מִיתְלָא: **וּרְג' מַחֲיִיב**. דָּלָה צִבִּי הוֹדָא מִמֵּין הַטַּעֲנָה:  
הוֹדָה

ומנ"ל הא דהא לר"ג חייב בדמי שעורין דאי לאו הכי אין כאן הוד  
לא פליגי אלא אם חייב שבועה על החטין דלמך בעי שבועה ול  
ליה לרבה בר נתן לשון פטור דפטור לגמרי א"כ אע"ג

דמחייב דעפערק בחרא דכמוכות דף קח: (שם) א  
דמחייב דעטווע חנינו (ש) די יין ודי שמן וקאמער ליה א  
ישיש בלשון הזה לשון קנקנים ושהטא לר"ג אפי' שמן בלשון הזה  
י"ל דלדידיה גמי נפקא מינה אס עשרה דשן וזמר ליה  
אל תהיימי נר בנקמנים דש בלשון הזה לשון קנקנים: **לחור**

מ.

עין משפט  
נר מצוה

לד א ב מר"י פיג מהל'  
טוען הלכה ח ער'  
מ"ח) כמנ עשין זה טור  
ר"ע מ"ח ס' פח פ"ט:  
לד א ב מר"י פיג מהל'  
טוענ' שס פ"פ' ד:  
לד ד מר"י שס ופ"א שס  
הל"א כמנ שס טור  
ש"ע מ"ח ס' כח ע"א:  
א כהנ"ה וק"י פו ע"א:  
לד א ב מר"י פיג מהל'ט  
טוען הל"א כמנ שס  
טוענ' מ"ח' פח  
ס"י:י

רבינו חננאל

[illegible]

**במועצתו** בדירתו שבבנקות. פי' בקונטרס טובות במצות אורח  
ולא טעמו משקל זה הורה לו מוטעם ואפי' שזה כח  
זהה נחשת ממין הטענה היא דלכאנן מניח וקשה ללשל  
ידק (ל:): גבי שמי כסף יש לי בדרך און לך ביד אלא פרויה מסקי'  
שמואל דפסור משום דמה שטעמו לא  
בדור לו וישם דלמחר דלמחר דלמחר

נר זהב לי בידך אין  
סוף וטריסיית ופונדיון  
מין מטבע [אחת] הן  
הכי חייב אלא אי  
אמר רבי אלעזר  
יודת וקא משמע לן  
ותא דיקא נמי דרתני  
ירב שהכל דין מטבע  
מדיסיא כשמואל  
אל סבירא ליה לא  
כל מין מטבע אחת  
תא שמע ידינר זהב  
בידי אלו דינר כסף  
זהוב והוא סתר כסף  
אשי הכי קאמר כל  
דינר זהב והוב דמי  
לרב פלע לי בידך  
חסר ב' כסף חייב  
נחמן בר יצחק אמר  
שענת מלוח הורדת  
והענדת עור אחד  
בפרוטת חייב מאי  
עד אחד באיש לכל

**שחבל** דין סבבץ אחר. פירש  
בקינעסס שחף בקטנה  
שזסס יש זכ דלי הולאס לחייס  
שזועה וזמיה לא שזמניע מרשס  
דקמי יהולאס שז פרוטע דזוסק  
לזמר דסלנא דעתך דזני מניעס  
דינר וזכ שזי דזולס לא חשיב  
סחולס פרוטע:

**אבל** במענות מלכה והעדרת עד אחד ב' / וא"ת דנשליה הכותב (ממונות פז: וסס) אמרינן דלין נשבעין על כפירה שעבוד קרקעות אפי' נשבעתא עד אחד אלנא משרקע עד אחד להוראה במקצת ורס לומר דשמואל דהכא נטעמיה דמחייב לעיל דכפירה פרוטה דכיון דמשבעת אפרוטה עוקמיה קרא דאכל קס לשנועה בפרוטה אכל בקרקעות ולפי משכחת דמשבעת כסוס מקוס ולפי זה י"ל לית הלכתא כומיה דשמואל הודה

בהך דהבא כיון דמליא בזהיא דלעיל דזההיא דלעיל לית הלכתא  
בומיה מדמני ר' חייל לסיועיה לרב ועוד דרב פסא דה"ל בתראה  
סבירא ליה רבב לקמן בשמעתין<sup>1</sup>:

**ובל** מקום ששנים מחייבין אותו מסון אחד מחייבו שבועה. לאו דוקא דהא איכא כפירת שעבוד קרקעות:

**וְהוֹרֵדָה 15** בשעורים פטור. כס"פ המניח (י"ח דף לה: וס') מסק דבה דר נתן פטור אף בדמי שעורין ומימיה דכלל ואם כן מנ"ל דלרנן פטור ופליגי אף בדמי שעורין דלמא דביי הולאה ממין הטענה שפיר לא דבי ליה כ"י ושמוא משמע פטור דממי שעורין אף לר"ב וס"פ חשיב ליה הוראה:

שפוגתא דלדמון ורבנן קאלר ר"ג רואה אני את דברי אדמון  
 דן שון להדימ קאמיר נמי חמשה איתן קר חמשה לית קר חמס  
 און קאמיר חייב דלפנינו כנוטני חמס ויהודה לו בשעורים חמיר  
 וידן אין קר אלא חמס חייב גם בקנקים בהודאחו ולא מני למימר  
 ער בחי דר"ג. דכחו עדיף דמילתא דרבנן הוי כח דפסורי:  
 הודה

57